

Прилог бр. 2

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА ЕКО-ШКОЛЕ школске 2014/2015. године

Пројектни дан наше Еко – школе одржан је 26. септембра 2014. године. Тим поводом приредили смо садржајан програм.

У уводном делу публику је поздравио директор школе.

Координатор програма Еко-школе Драгана Милорадовић презентovala је значај овог програма у формирању активних, еколошки освешћених грађана нашег друштва. Програм Еко-школе је повезан и са посебним програмима „Дечја економија и предузетништво“ и „Образовни туризам у функцији руралног развоја“ које такође, развијамо у нашој школи.

У централном делу програма публици је представљен низ културно-образовних садржаја са акцентом на најчешће еколошке проблеме.

Ученици другог разреда под руководством учитељице Гордане Урошевић су извели еко-представу: „Бајка из парка“.

Ученице осмог разреда су уз подршку наставнице Иване Весковић, имале занимљиво еко-излагање на француском језику под насловом „Mettez vous au vert“.

Ђаци из издвојеног одељења школе у Враћевшници са наставницом ликовне културе Иваном Лазовић Вранешевић су припремили и извели модну еко-ревију.

Наш сарадник и велики борац за заштиту животне средине Бојан Миловановић из удружења грађана „ГМ оптимист“ је одржао кратко и занимљиво предавање уз пригодну презентацију на тему „Рециклажа електронског и електричног отпада“. Сви присутни су добили флајере са основним информацијама о значају рециклаже овог отпада.

Ученици шестог разреда матичне школе су уз пригодну презентацију, подсетили на Националне паркове Србије и опасност од загађивања животне средине. Ментор је била наставница биологије Љубица Савић.

Ученице издвојеног одељења школе у Враћевшници одржале су јавни час географије на тему: „Загађивање вода“. Ментор им је био наставник географије Ђуро Церанић.

Ученице петог разреда су представиле модел аутомобила на соларни погон.

Посетиоци су имали прилике да учествују у разним радионицама које смо приредили, а могли су да науче и да праве нове производе од рециклажног материјала. Организовали смо следеће **радионице и презентације**:

1. Музичка еко-радионица: ментор-Мирјана Вучетић, наставница музичке културе, ученици 5. разреда;

2. Израда еко-пластелина: ментор-Љубица Савић, наставница биологије, демонстрирали ученици 6. разреда;

3. Посади биљку: ментор-Љубица Савић, биљке су посадили чланови еко-секције.

4. Употреба еко-пластелина у настави и у хоби-активностима: ментори-Весна Ковачевић Мирковић, учитељица и Тијана Ђукић, психолог; демонстрирали ученици 1. и 5. разреда;

5. Израда радова и предмета помоћу оригами и декупаж технике: ментор: Марија Јаковљевић, наставница математике. Изложене корпице од папира су дело родитеља-сарадника.

6. Рециклажу пластичних кеса (штрикање подметача и торби) демонстрирала је наставница хемије Верица Недељковић. Модели торба од кеса су дело баке Милине Ристановић.

7. Демонстрација сарадње школе и локалне заједнице на решавању еколошких проблема кроз презентацију пројекта мапирања и картирања дивљих депонија на подручју Враћевшнице и околине: ментор-Ђуро Церанић, наставник географије и ученици издвојеног одељења у Враћевшници, сарадник-Светозар Нешовић, председник МЗ Враћевшница.

8. Радови на паноима дело су ученика издвојеног одељења из Враћевшнице под руководством наставнице ликовне културе Иване Лазовић Вранешевић и ученика матичне школе под руководством наставнице биологије Љубице Савић.

9. Изложбу радова од рециклажног и еко-материјала ученика млађих разреда поставиле су учитељице матичне школе.

10. Радови у рециклажном акваријуму дело су ученика којима је ментор Драгана Бакић, наставница ликовне културе. Аранжман: Тијана Ђукић, психолог.

11. Рециклажа сапуна: ментор-Марина Николић, наставница математике, ученици 7. разреда.

12. Еко-козметика (израда природних дезодоранаса) демонстратор-Миљана Лечић, педагог-сарадник;

13. Израда накита од рециклажног материјала (скај, тканина): демонстрирале ученице 7 разреда.

14. Израда и функционисање соларног колектора од лименки: ментор-Дарко Вранић, наставник техничког и информатичког образовања и информатике, ученици 7. разреда.

15. Израда рециклираног папира: извеле и презентовале-Тијана Ђукић, психолог и Драгана Милорадовић, педагог.

16. Анализа пe-xa вредности кишнице: ментор-Дарко Мијаиловић, наставник биологије, ученици 8. разреда.

17. Еко игре класичне и електронске: идеја-Драгана Милорадовић, ученици 3. разреда.

Плакат за Пројектни дан је урадио Зоран Маринковић, наставник ликовне културе.

Техничка подршка: Дарко Вранић, наставник информатике.

Чланак о Пројектном дану објављен је у „Таковским новинама“ и налази се на следећој адреси:
<http://www.dmaksimovic.edu.rs/img/mediji/2014-19.jpg>

Нашој школи је 12. децембра 2014. године у Београду на свечаној церемонији додељен сертификат о стеченом статусу међународне Еко-школе и зелена застава као симбол овог међународног програма. Том приликом је одржан и састанак еко-координатора при чему је презентован рад наше школе у реализацији програма.

Састанак је организовао Национални оператер за Србију: Амбасадори одрживог развоја и животне средине уз подршку Министарства здравља, Министарства просвете и науке, Градског секретаријата за животну средину, Завода за заштиту природе.

Присутнима се обратио градски секретар за заштиту животне средине, г-дин Горан Триван. Заставе су школама уручили Јасмина Мацгаљ, заменица градског секретара за заштиту животне средине, др Борка Стојковић, представница Министарства здравља Републике Србије, Марио Лукиновић, помоћник директора Завода за заштиту природе Србије, Љубица Наумовић, представница генералног спонзора програма - предузећа „Тетра Пак продакшн“ и проф др Наташа Жугић Дракулић, извршна директорка Амбасадора одрживог развоја и животне средине.

Зелена застава и сертификат о стеченом статусу међународне Еко-школе су признања која су школи додељена у наредне две године, а значе наставак спровођења и развој програма у наредном периоду.

Више вести о свечаној додели признања налази се на следећој адреси:

<http://ambassadors-env.com/blog/2014/12/13/eko-skolama-urucene-zelene-zastave/>

Пројекат: „Еколошко предузетништво“ којим смо конкурисали за средства из Фонда за заштиту животне средине намењена сарадњи са школама Општине Г. Милановац, је одобрен. Средства која смо добили утрошена су по плану активности у предвиђеном року (до 31. децембра 2014. године).

Одржане су две седнице Еко-одбора школе (једна у септембру на којој је усвојен еко-кодекс и једна у децембру на којој је презентован извештај о раду у првом полугодишту).

Наше Јавно комунално предузеће 17. децембра посетила је група ученика 7. разреда који похађају грађанско васпитање. Тамо смо могли да видимо како се на савремен начин контролише водовод и одлагање смећа на депонију „Вујан“. Приметили смо и да је наша локална депонија врло напуњена...

Општинска Еко-канцеларија је 24. децембра организовала састанак еко-координатора школа и представника осталих образовних установа у граду и изнела предлог да се направи презентација рада и искустава школа које су реализовале међународни програм „Еко-школе“. На овом састанку је предложено учешће представника Еко-школа у изради предлога за Локални еколошки акциони план у чију ће реализацију бити укључене све образовне установе у општини.

Регионални центар за професионални развој запослених у образовању из Чачка је позвао координаторе све три Еко-школе из Г. Милановца да акредитују стручни скуп који за циљ има промоцију овог међународног програма у нашим школама и вртићима.

13. јануара 2015. године смо предали прве прикупљене количине пластичних чепова – 20 балона, а 27. априла још 16 балона предузећу „17. септембар“ које је посредник у акцији „Чеп за хендикеп“.

26. јануара 2015. године успоставили смо контакт са Јавним предузећем за изградњу општине и дописом тражили постављање бетонских канти за отпад на путу од семафора на главној улици до школе. Ово је део на коме постоји проблем отпада који је учила еко-патрола, па је као једно од решења предложено постављање канти. Канте су постављене у мају месецу.

Директорка ОШ „Вук Караџић“ из Ниша Даниела Јанковић је 2. фебруара успоставила контакт са нашом школом, јер је ова школа заинтересована за стицање статуса Еко-школе. Наш школски координатор је одговорила на питања и изразила спремност на даљу сарадњу са овом школом.

Имали смо две акције скенирања стања школског и околног простора које је обавила ђачка еко-патрола 2. и 12. фебруара. Сачинили смо извештај о прегледу и истакли га у свим просторијама школе и на еко-инфо табли.

Фонтана којом смо употпунили изглед и образовну функцију еко – кутка школе је почела да ради 6. фебруара.

Ученици осмог разреда су у дворишту матичне школе 3. фебруара посадили јелку коју смо за Нову годину добили на поклон од удружења „ГМ еко-баланс“.

Наша школа је 18. фебруара организовала еко-излет на депонију „Дубоко“ код Ужица. Ова депонија је специфична по томе што се скоро сав отпад разврстава и пакује, а потом транспортује овлашћеним рециклерима.

Приликом ове посете снимали смо и наш први еко-филм који је на међународном конкурс у „Млади еко-репортери“ освојио прво место у домаћој конкуренцији. Филм се налази на следећем линку:

<https://www.youtube.com/watch?v=sJ1JPkyrt08>

Посетили смо и Етно парк Терзића авлија, сеоско туристичко домаћинство које представља једну врсту музеја на отвореном и затвореном. Ово домаћинство датира од почетка 20. века, а у дворишту се налазе типичне старе куће и окућница са салашом, шупом, млекарском, бунарском, качарском... За нашу школу је значајно то што се у овом домаћинству једном годишње организују еко волонтерски кампови. Ученици су могли да пробају да праве делове земљаног лонца у радионици за децу, јер је село Злакуса у коме се ово домаћинство налази познато по грнчарији. Овај излет је био вишеструко користан и ђацима и наставницима који су их водили, а идеје ћемо користити у развојном планирању.

Ученици ОШ „Десанка Максимовић“ из Горњег Милановца су посетили предузеће „Тетра Пак“ у нашем граду два пута: група старијих ученика 25. фебруара 2015. године и група млађих ученика 11. марта.

Прва група ученика је била састављена од ученика старијих разреда који у оквиру наставе грађанског васпитања упознају делатност јавних предузећа и ученика који су ангажовани у раду еко-патрола.

Млађи ученици похађају трећи и четврти разред и дошли су у пратњи својих учитељица.

Љубазни домаћини су нас лепо угостили, а потом су нас провели кроз производни процес. Ђаци су имали прилику да виде како функционише једно озбиљно предузеће које поштује све битне светске стандарде у свом раду. Тако је било занимљиво обући и заштитну опрему која је обавезна. Сваки корак производног процеса био нам је врло лепо, јасно и садржајно објашњен.

Ученици су били заинтересовани и за поље професионалне оријентације, па су постављали питања о образовним профилима који су битни за обављање послова које су овде могли да виде.

Наша школа спроводи међународни програм „Еко-школе“, па су тако ђаци имали питања о рециклажи и сарадњи са рециклерима. Добили смо веома важне одговоре.

Посебно важно је то што смо добили подршку за време трајања акције „Еко пакет“. Тако је амбалажа коју су ученици прикупили у овој акцији (10 великих џакова) 27. априла завршила на правом месту - код рециклера.

У среду 18. марта је реализован мултимедијални (угледни) час са изабраним ученицима шестог, седмог и осмог разреда. Критеријум избора ученика био је похађање наставе грађанског васпитања и заинтересованост за наставу географије и биологије (екологије).

Час је везан за програм „Еко-школа“ и реализован је под слоганом: „Највећа претња нашој планети је веровање да ће неко други да је сачува“. Највећи део часа посвећен је еколошким стандардима земаља Европске уније. Часу су, поред заинтересованих наставника и учитеља присуствовали представници општинске Еко канцеларије, УГ „ГМ еко-баланс и представници ОШ „Момчило Настасијевић“. Представници Еко канцеларије су предложили да сличан догађај приредимо представницима Јавних предузећа наше Општине. Чланак о еко-скајп часу објављен је у „Таковским новинама“ 26. марта.

Гост-предавач била је Братислава Стевановић-професорка географије која се Скајп везом јавила из Брисела у коме тренутно живи.

Сценарио за час су осмислили Ђуро Церанић, Братислава Стевановић и Драгана Милорадовић.

Учествовали смо у акцији Светског фонда за природу (WWF) „Сат за нашу планету 2015“. Овим поводом 27. марта смо све прве часове посветили овој теми. Ученици одељења 7/2 су на часу ТИО-а правили еко-батерију од лимуна и кромпира и објаснили хемијско-физичке процесе који утичу на стварање електричне енергије од овог природног материјала. Батерију смо изложили у еко-кутку школе. Од WWF-а смо добили Захвалницу за учешће у акцији која је изложена на еко-инфо пану.

У суботу 4. априла гости наше школе били су редован професор Географског факултета Универзитета у Београду и аутор уџбеника из географије Завода за уџбенике и наставна средства др Милутин Тадић и астрофизичарка мр Наташа Станић, сарадница Астрономског друштва „Руђер Бошковић“ из Београда.

Ова посета је резултат Еко-пројекта наше школе који је финансирала Општина Горњи Милановац.

Наташа Станић, сарадница АД "Руђер Бошковић" нам је одржала занимљива предавања о сунчаницима и планетаријумским пројекцијама. Група ученика је, уз инструкције стручњака направила мале сунчанике које смо испробали у школском дворишту. Добили смо и нове изазове за активно учење у виду сунчаника на зиду школе који је поставио лично професор Милутин Тадић.

Саставни „део“ нашег сунчаника - мото у виду васпитне поруке „Сунце сија свима“ одлично се уклопио уз инклузивну културу и праксу коју негујемо у нашој школи.

Уважени гост наше школе овом приликом био је и проф др Недељко Трнавац, дугогодишњи шеф Катедре за педагогију Филозофског факултета у Београду, сада пензионер и наш суграђанин.

У школи реализујемо међупредметни програм Предузетништво, као и међународне програме „Еко школа“ и „Образовни туризам“, па нам је изузетно задовољство што су наши гости препознали оријентацију школе на одрживи развој, предложивши нам подршку у осмишљавању радионица за ученике, локалну заједницу и љубитеље сеоског туризма. Гости су, са нама у друштву, посетили манастир „Враћевшница“.

У школи је 20. априла одржана Тетра Пак радионица у којој су представници ове фирме из Београда нашим ученицима практично демонстрирали рециклажу ове врсте амбалажног отпада.

Школа је узела учешће у организацији прославе Дана општине тако што је госте астрономе и астро физичаре Астрономског друштва „Руђер Бошковић“ из Београда које смо, такође довели захваљујући горе поменутом еко – пројекту, понудила и широј заједници, а све у циљу одрживог развоја.

АД „Руђер Бошковић“ и ОШ „Десанка Максимовић“ су 22. априла 2015. године Горњем Милановцу приредили следеће научно-популарне догађаје:

1. Изложбу астрофотографије, великих земаљских и орбиталних телескопа и познатих научника под ведрим небом испред зграде Старог суда.
2. Medicea Sidera - Откриће Јупитерових сателита – научно-популарно предавање за грађанство у свечаној сали гимназије „Таковски устанак“- историјска прича о Галилеју и његовом доприносу схватању Сунчевог система.
3. Комуникација са другим световима - какву поруку послати – научно-популарно предавање за грађанство у свечаној сали гимназије „Таковски устанак“
4. Посматрања неба телескопом (за грађанство) са крова зграде некадашњих „Дечјих новина“ (Месец између младине и прве четврти и Јупитер са својим сателитима).

Поред ових догађаја, наше госте смо одвели у Враћевшницу, Конак кнеза Милоша и манастир, показали им наше издвојено одељење и упознали их са развојним плановима. Присутан је био и председник МЗ Враћевшница Светозар Нешовић. Гости су били расположени за наставак наше сарадње.

У оквиру прославе прве Еко-недеље коју је иницирала општинска Еко-канцеларија, наша школа је 4. јуна за мештане Враћевшнице организовала трибину под називом: „Нове могућности

живота и рада у Враћевшници“. Трибини су присуствовали и представници општинске Еко-канцеларије. Наши сарадници и гости на трибини били су: професорка ЕТШ „Књаз Милош“ Катарина Недељковић која је говорила на тему: „Предузетништво и бизнис план“, Бојан Миловановић из Удружења грађана "ГМ Оптимист" који је говорио на тему: „Електронски и електрични отпад и шта са њим“. О улози школе у локалној заједници говориле су стручне сараднице наше школе.

Истог дана у акцији прикупљања секундарних сировина у матичној школи прикупили смо 350 килограма папира и остварили приход од 1500 динара. За прикупљени електронски и електрични отпад добили смо 2 500 динара. Одлучено је да овај приход буде помоћ породици нашег ученика другог разреда који има тешко болесну мајку. Учешће у овој хуманитарној акцији узели су и ученици који су на иницијативу ученика шестог разреда који похађају грађанско васпитање учествовали на хуманитарном пикадо турниру 12. јуна и прикупили 4 710 динара.

На завршници општинске Недеље заштите животне средине, презентovali смо рад наше школе на пољу екологије, предузетништва и одрживог развоја. Посебно су велику улогу имали ученици из Сврачковаца који су направили еко костиме и еко козметику.

Ботаничку башту у школском дворишту школе у Враћевшници ђаци и наставник биологије почели су да саде 9. јуна, што је такође део пројекта који је финансирала наша Општина.

12. јуна је нашу школу посетила ОШ „Миливоје Боровић“ из Мачката која је добила наградно студијско путовање на конкурс „Еко пакет“ који организују Амбасадори одрживог развоја и животне средине, а покровитељ је предузеће „Тетра Пак“ из Београда. Гостима смо презентovali

наше активности на пољу одрживог развоја, а одвели смо их и у нашу школу у Враћевшници. Поласкани смо овом посетом, јер смо изабрани као пример добре праксе за школе које се прикључују међународном програму „Еко школе“. Фотографије ове посете се налазе испод.

Ученици шестог разреда наше школе су 24. јуна 2015. године присуствовали предавању из астрономије које је у планетаријуму АД „Руђер Бошковић“ на Калемегдану одржала мр Наташа Станић, астрофизичарка. Имали смо част и задовољство да добијемо бесплатно предавање остваривши успешну сарадњу са овим Друштвом у претходне две године. Мр Наташа Станић се бави истраживањем методике рада са ученицима и утицаја ваншколских активности у планетаријуму на унапређивање квалитета наставе географије и физике.

Овом приликом ученици и наставници су стекли непроцењиво образовно искуство које повезује садржаје физике, математике, хемије, биологије, географије, историје и астрономије са посебним акцентом на значај екологије за живот на нашој Пλανети као једином и јединственом, за нас најважнијем месту за опстанак. Посебно смо захвални Општини Горњи Милановац која нам је омогућила превоз ученика до Београда, препознавши оријентацију наше школе на одрживи развој и активно учење.

Извештај је урадила:
Драгана Милорадовић
педагог, еко координатор